

Het tragische lot van Edward II en zijn gunstelingen

De koning die meer van letteren dan van ridderschap en wapenhandel wist

Door Frits Enk

De Toneelgroep Amsterdam brengt op 17 november de première van het toneelstuk 'Edward II' van de Engelse Renaissance-toneelschrijver Christopher Marlowe (1564 - 1593). *De Galy Kran* wil zijn lezers nu vast attent maken op de achtergronden van deze Engelse vorst uit de Middeleeuwen. Veel geschiedenisboekjes vermelden weinig of niets over Edward II (1284 - 1327). Deze vorst uit het huis Plantagenet, afstammeling van Willem de Veroveraar en Geofroy van Anjou, zou voor de algemene geschiedenis 'van geringe betekenis' zijn. Van hem is in beperkte kring bekend, dat hij vermeld staat op de lijst van historische homoseksuelen en figuren. Edward zorgde wel voor erfopvolging, maar liet de koningin daarna links liggen en deze nam logischerwijze een minnaar. Wordt er al gesproken over 'gunsteling' en wil de auteur de moord op Edward II niet op sensationele wijze brengen, een andere schrijver drukt zich uit in termen van 'de duistere middeleeuwen' als 'de geheimzinnige moord' door de minnaar van de koningin. Over Gaveston en de Despensers wordt weinig tot niets vermeld, laat staan over hun intieme relatie tot Edward II.

Warwick ('The Black Dog of Arden') brak hun gegeven woord en vermoordden Gaveston op het kasteel Kenilworth, zonder dat Edward II bij machte was iets voor zijn gunsteling te doen. Zijn reactie was: 'O God, wat een idioot is hij geweest: ik had hem kunnen vertellen, dat hij nooit in handen van Warwick had moeten vallen'. Het enige wat de koning restte was het hem zo dierbare lichaam over te brengen naar het klooster der dominicanen in Langley. Edward had voor Gavestons ziel. Wellicht was het voor de koning een opluchting, toen een half jaar later een zoon geboren werd. Zou Edwards vader, wiens bijnaam de 'Hammer der Schotten' was, met zijn leger erm geslaagd

Edward werd op 25 april 1284 te Caernavon in Wales geboren als vierde zoon van Edward I en Eleonora van Castilië. Hij was de eerste die als troonopvolger de titel 'Prins van Wales' voerde. Deze lange, knappe, gemoedelijke man interesseerde zich voor alles behalve regeren. Voor politiek had hij geen aanleg. Het werk van de heren Guy Ferré slaagde er niet in hem te interesseren. Hij stond niet op zijn waardigheid. Heggen plantten en schreepsjoek. Dat paste niet binnen het maatschappelijk beeld van de middeleeuwen. Hij stond niet op zijn waardigheid. Heggen plantten, sloeten graven, bouwen en spitten, werken in een smidse, riedekken, sport en jagen, gokken en dobbelen waren zijn hobby's. Opvallend is zijn kennis van literatuur.

Een gedeelte van de grafkolombe van Edward II in de kathedraal van Gloucester.

Gegevens ontleend aan:

'Berthme Homosexuelle' van dr Albert Moll (1910). 'The Plantagenets' van John Harvey, B.I. Batsford Ltd (1949), de herziene versie uit 1959. 'History of England' van W. MacEwée (1960). 'Edward II, the 'Assensetter' van Hans Mayer verscheen bij Suhrkamp (1975). A.L. Rowse 'Homosexuality in history', (1977). 'The tyranny and fall of Edward II' van Natalie Fryde (Cambridge University Press 1979).

In zijn val had Edward zowel Hugh le Despenser als diens familie meegenomen. Hugo le Despenser eindigde aan de galg. Het boek 'Geheime Geschiede der Lieblinge der Fursten' uit 1795 weet te melden, dat zijn geschiedsbelen afgesonden werden, omdat hij van sodomie beschuldigd werd en hij de oorzaak was van het verjagen van de koning. Zijn edele delen werden vervolgens in het vuur geworpen. Edwards zoon, Edward III was bij zijn troonsbestijging veertien jaar. Zijn moeder en Mortimer namen de regering in handen. Drie jaar na de dood op zijn vader nam Edward wraak op Mortimer. Het parlement veroordeelde hem ter dood en het vonnis werd spoedig voltrokken. Isabella vestigde zich weer in Frankrijk. Met de regering van Eduard III begon de 'schitterendste periode van de Engelse middeleeuwen'. Hij was de vorst, de leider, naar wie de Engelsen verlangd hadden.

Bonifacius VIII.

